

СТАНОВИЩЕ

от Доц д-р Мая Тименова -

Коен.....

(н.ст., име, презиме, фамилия – акад. дл. в научна организация)

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен 'доктор'

в област на висше образование2. Хуманитарни

науки.....

професионално направление .

2.1. Филология.....

докторска програмаРомански езици (Съвременен испански

език).....

Автор: ..Джесика Сиаботару де Манев

Тема: "Еврейско-испански народни умотворения и техните съответствия в българската традиция"

Научен ръководител:Проф. д.ф.н. Иван Вълчев

Кънчев.....

(акад. дл., н. ст., име, презиме, фамилия – научна организация)

В своя дисертационен труд, ас. Джесика Сиаботару да Манев си поставя за цел да проследи накратко съдбата на сефарадите след изгонването им от Испания през 1492 година, както и съхраняването на техните традиции, обичаи и език след заселването им на Балканите. Чрез паремиологичното наследство (пословиците и поговорките), които сефарадските евреи продължават да употребяват и в наши дни, се запознаваме с различните сфери от техния бит и култура.

Изследването съдържа увод, две глави, заключение, библиография и приложения. Всяка една глава има своя вътрешна структура, разделена на тематични групи. В Първа глава основно място е отделено на паремиологията, на нейните характеристики, предмет и подразделения. Направени са и съпоставки на теоретични постановки на признати в сферата на фразеологията и паремиологията автори, като Еухенио Косериу, Хулио Касарес, Алберто Сулуага, Корпас Пастор и др.

Четвъртият раздел на Първа глава, със заглавие „Паремиите като огледало на душевността и културата“ предизвиква подчертан интерес със своя културоложки

аспект. В него се разглежда връзката, която съществува между паремните и културата на даден народ.

Втора глава от дисертационния труд се фокусира върху анализа на събрания паремиологичен материал. Корпусът на изследването съдържа повече от 200 сефарадски паремии, от които 182 са анализирани самостоятелно. Общият брой паремии в изследването възлиза на над 400 броя сефарадски пословици и поговорки. На голяма част от тези паремии са предложени испански и български еквиваленти, чрез които броят на всички паремии в дисертационния труд надхвърля 1300 паремиологични израза на три езика: еврейско-испански, испански и български език.

Втора глава е разделена на 13 подглави и секции, в които се проследяват различни етапи от живота на човека, от раждането до неговата смърт, включващи чествания, образование, ритуали и традиции.

За основни консултирани източници са посочени д-р Михаел Халеви, д-р Елиезер Папо, д-р Алдина Кинтана и проф. д-р Иван Кънчев; институции като *Autoridad Nacional del Ladino*; радио *Cefarad*; социалните мрежи *Esefarad* и *Ladinokomunita*; специализирани речници като *Diccionario Akal* на Хосе Кантера Ортис де Урбина, електронната колекция за пословици, изготвена от *Instituto Maale Adunim* за документирани на джудезмо и сефарадската култура; писателите Давид Коен, Исак Москона и членовете на Еврейската общност в България: Ивет Анави, Виктория Атанасова, Грася Албухайре, Софи Данон, Берта Коен и др., които са живият източник, послужил за база на изследването.

Втора глава от дисертационния труд започва с кратка историческа справка за испанските евреи и за техния език. Тази справка включва прогонването им през 1492 година от католическите крале, Изабела Кастилска и Фердинанд Арагонски. Посочва се пътя на тяхното изгнание, по-точно на тези, които отказват да приемат християнската вяра, и заселването им в Италия, на Балканите, Османската империя, Израел и Африка.

Посочено е и обособяването на еврейската общност в България около 1494 година. В дисертационния труд се подчертава, че евреите в България свободно изповядвали своята вяра до средата на XIX век, когато започват да си пробиват път френските просвещенски идеи.

Авторката на дисертационния труд се спира и върху състава на езика на сефарадските евреи – джудезмо, като смесица от различни езици: повече от 4000 испански думи, 1500 турски, 500 на иврит и между 400 и 500 арабски и от други езици думи.

Докторантката познава задълбочено проблематиката на изследването и си служи с методите на съпоставителната лингвокултурология и етнолингвистиката.

Ас. Джесика Сиаботару де Манев има 5 публикации по темата на труда и 5 участия в конференции. Авторефератът на дисертационния труд е 64 страници.

Приносите на настоящия дисертационен труд са следните:

- **Изследван е богат корпус от сефарадски паремии и техните съответствия на испански и на български.**
- **Досега в България не е правено изследване, което да обхваща паремиологичното съпоставяне между трите езика - еврейско-испански, испански и български. Това съотнасяне на трите паремиологични системи би могло да послужи за бъдещи научни трудове, включващи съпоставки и с други езици, за да бъдат открити интересни паремиологични съвпадения и различия.**
- **Дисертационният труд на ас. Джесика Сиаботару де Манев ще допринесе за опазването на езиковото наследство на сефарадите, съхранявано повече от 500 години на Балканите, както и на паремиологичния фонд на сефарадските евреи.**

Настоящото изследване може да бъде основа за организирането на семинари и конференции върху езика и обичаите на сефарадските евреи.

Считам, че дисертационният труд има всички необходими качества и отговаря на критериите за присъждане на научната и образователна степен „доктор” на ас. Джесика Сиаботару де Манев

...10.05..... 2017.... г.
.....

Изготвил становището: Доц. д-р Мая Тименова

Коеп

(ак. дл. н. ст. име фамилия)